

A Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
Bf.III.49/2023/7. szám

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2023. évi szeptember hó 20. napján megtartott tanácsülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az emberölés bűntettének kísérlete miatt **Terhelt1** ellen indított büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 28.B.346/2022/36. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartamát 5 (öt)-5 (öt) évre súlyosítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Kaposvári Törvényszék a 2023. május 11-én kihirdetett 28.B.346/2022/36. számú ítéletében Terhelt1 vádlottat a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdésében meghatározott emberölés bűntettének kísérlete miatt 4 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, mellyel kapcsolatban akként rendelkezett, hogy a vádlott nem bocsátható feltételes szabadságra. A büntetés tartamába a 2022. évi június hó 2. napjától 2023. évi május hó 11. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította. Rendelkezett a bűnjelekről, valamint az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről is.
- [2] Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére súlyosításért, hosszabb tartamú szabadságvesztés-büntetés kiszabása, míg a vádlott enyhítés iránt, védője pedig eltérő minősítés és enyhébb büntetés kiszabása végett fellebbezett.

[3]

II.

- [4] A másodfokú bíróság a kölcsönösen bejelentett fellebbezésekkel megtámadott elsőfokú ítéletet a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül, mely a Be. 590. § (2) bekezdése értelmében kiterjedt az ítélet megalapozottságára, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására és az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseire, valamint az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartására, illetve – a Be. 590. § (7) bekezdése szerint hivatalból – az egyszerűsített felülbírálat körébe tartozó kérdésekre is.
- [5] Ennek során észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 592. § (2) bekezdésének a) pontjában írtak szerint részben megalapozatlan: a megállapított tényállás ugyanis kismértékben hiányos, mert az nem tartalmazza a sértett sérüléseinek gyógytartamát teljeskörűen. Erre figyelemmel a Be. 593. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a tényállást az alábbiak szerint egészítette ki:
- [6] Az ítélet [10] pontjának utolsó bekezdésében a másodfokú bíróság rögzíti, hogy a sértett nyaka jobb oldalának zúzódása és a mellkasának jobb oldalán a IX-X. borda területén elhelyezkedő bőrsérülés *nyolc napon belül gyógyuló* könnyű sérülések voltak, míg a koponya-agysérülése *közvetlen* életveszélyes állapotnak felelt meg.
- [7] Az ekként kiegészített tényállás immár mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdéseiben felsorolt teljes, illetve részbeni megalapozatlanságot eredményező hibáktól és hiányosságoktól: hiánytalan, teljeskörűen felderített, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz, az a cselekvőségét részben tagadó vádlott védekezésével szembenálló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.
- [8] Az elsőfokú bíróság az eljárása során a büntetőeljárási törvény rendelkezését betartotta; nem vétett olyan, a Be. 607. § (1) bekezdésében, vagy a 608. § (1) bekezdésében felsorolt ún. abszolút-, illetve a Be. 609. § (1) bekezdésében nevesített kihatással bíró, ún. relatív eljárási szabálysértést, mely az ügy érdemi felülbírálatának akadályát képezte volna; az ítéletet ekként nem kellett hatályon kívül helyezni.

[9]

III.

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában meggyőzően adott számot a ténymegállapításairól, illetve ezzel kapcsolatosan a vádlotti védekezés egy része elvetésének okairól is; következésképpen az indokolási kötelezettségének eleget tett.
- [11] A bizonyítékokat értékelő tevékenységével a másodfokú bíróság teljes mértékben egyetértett, azt megismételni nem kívánja, így a bejelentett jogorvoslati kérelmek tartalmára figyelemmel mindössze az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek.
- [12] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a vádlott, valamint a védő csupán a sértettre mért ütések számát tekintve vitatta. A vádlott védekezése szerint csupán a sértett fejét ütötte meg, míg a védő a sértett nyaki sérülését is a vádlotti magatartás következményének tulajdonította.
- [13] A vádlott és védő fenti álláspontjával azonban a másodfokú bíróság nem értett egyet.

- [14] A vádlott e körben előterjesztett, egyébként súlyosan életszerűtlen védekezését – mely szerint a földön fekvő sértettre egy téglát esett rá – cáfolta a tanúként kihallgatott tanú5 vallomása, aki több ütésről számolt be a kihallgatásai során. Mindezt pedig megerősíti a sértett sérüléseiről szóló igazságügyi orvosszakértői vélemény is, mely kategorikusan kizárta, hogy a sértett nyaki és mellkasi sérülését egy testére zuhanó tárgy okozta volna. Mindezek alapján megalapozottan helyezkedett a törvényszék arra az álláspontra, hogy a vádlott három alkalommal mért ütest a sértettre.
- [15] Az elsőfokú bíróság túlnyomórészt megalapozott tényállásának kiegészítését mégis az tette szükségessé, hogy nem rögzítette teljeskörűen a sértett sérüléseinek gyógytartamát. Azt ugyan megállapította, hogy az összetett koponya-agysérülés gyógytartama 10-12 hét volt, ám nem foglalkozott az ennél jóval enyhébb sérülések gyógytartamával, melyet a másodfokú bíróság az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján tett a tényállás részévé. Kiegészítette továbbá a tényállást azzal is, hogy a sértett sérüléseire figyelemmel az életveszély *közvetlen* volt, hiszen a sértett halálát csak az azonnali idegsebészeti műtéti beavatkozás hárította el.
- [16] A fentebb megállapított tényállás a Be. 593. § (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[17] **IV.**

- [18] A fenti tényállás alapján az elsőfokú bíróság helytállóan vont következtetést a vádlott büntetőjogi felelősségére, melyet egyébként senki sem vitatott.
- [19] Helytállóan került sor az elsőfokú bíróság részéről a cselekmény minősítésére is.
- [20] A védő a jogorvoslati kérelmében a vádlott cselekményének a Btk. 161. §-ában meghatározott erős felindulásban elkövetett emberölés büntette szerinti minősítését indítványozta. Miután a védő a fellebbezését külön nem indokolta, a másodfokú bíróság a védői perbeszédben elhangzottakra figyelemmel végezte el az elsőfokú bíróság ítéletének felülbírálatát e kérdésben.
- [21] Eszerint a védő a perbeszédében arra hivatkozott, hogy a vádlott elmebetegsége (agyi epilepszia és skizofrénia), valamint az adott napon a sértetti magatartás a vádlott cselekvőségét befolyásolta, ezért a cselekményt hirtelen felindulásból követte el. Ezt a vádlott egyéniségével, az elmeorvos szakértői véleményben rögzített akarati kontroll hiányával és a betegségével látja igazoltnak. Erre tekintettel kérte a vádtól eltérően minősíteni a bűncselekményt.
- [22] Mindezekkel azonban az ítéltábla nem értett egyet.
- [23] A Btk. 161. §-ában meghatározott bűncselekményt az követi el, aki mást méltányolható okból származó erős felindulásban megöl.
- [24] A törvényi rendelkezés szerint e bűncselekmény megállapíthatóságának több feltétele van. Eszerint az ölési szándéknak *erős felindulásban kell keletkeznie*, az erős felindulásnak *méltányolható okból kell származnia* és az elkövető az ölési cselekményt is ebben az *erős felindulásban kell, hogy végrehajtsa*. Bármely feltétel hiánya esetén a bűncselekmény nem állapítható meg.
- [25] Osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, mely szerint az, hogy a vádlott indulatos volt és ennek hatása alatt valósította meg a bűncselekményt, még nem alapozza meg cselekményének a Btk. 161. §-a szerinti minősülését.

- [26] Ez egybevág az irányadó bírói gyakorlattal is, mely szerint az ölési cselekmények általában indulati cselekmények, ezért a szokványos indulat hatása alatti elkövetés még nem alapozza meg az emberölés privilegizált esetének, az erős felindulásban elkövetett emberölésnek a megállapítását. Az erős felindulásban elkövetés megállapításához az éplélektani alapon kialakult indulat olyan magas foka szükséges, amelynek következtében az elkövető belső egyensúlya megbomlik, elveszti önkontrollját, tudatszűkült állapotba kerül (*EBH 2019.B.1. számú elvi döntés*).
- [27] Az irányadó tényállás ilyen, a bűncselekményhez szükséges nagyfokú indulat meglétét nem tartalmazza. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a vádlott már eleve egy feldúlt állapotban érkezett a helyszínre, hiszen azt megelőzően tanú2 tanú már beszámolt neki a sérelméről. A vádlott tehát azért ment a tett helyszínére, hogy a sértettet kérdőre vonja. Ez pedig kizárja, hogy a vádlott a Btk. 161. §-ában meghatározott bűncselekmény megállapításához szükséges erős felindulásban lett volna, mikor a helyszínre ért. Ám ezt követően sem történt olyan esemény, mely a vádlott indulatának kiváltását eredményezhette volna; erre figyelemmel a bűncselekmény megállapíthatóságának további feltétele, a méltányolható ok is hiányzik.
- [28] A másodfokú bíróság álláspontja szerint egyébként Terhelt1 vádlott nem is hivatkozhat a méltányolható okból történő felindulásra, hiszen mire a házhoz tanú2vel visszaértek, sértett1 sértett már a hasogatott tűzifa pótlásáról gondoskodott.
- [29] Nem értett egyet a másodfokú bíróság a védőnek azzal a felvetésével sem, mely szerint a vádlott méltányolható okból eredő erős felindulását az elmebetegsége váltotta ki.
- [30] Ezzel szemben az ítélkezési gyakorlat több évtizede következetes abban, hogy az emberölés akkor minősül erős felindulásban elkövetettként, ha nem az elkövető kóros elmeállapota, hanem valamely külső ok hatásaként létrejött és méltányolható körülményből származó felindulás magas foka váltotta ki az ölésre irányuló szándékot. Ilyen esetben a kóros elmeállapot folytán fennálló korlátozott beszámíthatóság a büntetés kiszabása során értékelhető (*BH 1982.405. számú eseti döntés*).
- [31] A bűncselekmény védő által hivatkozott minősítése a törvényi feltételek hiányában nem állapítható meg, ezért az elsőfokú bíróság által adott minősítés törvényesnek bizonyult. A törvényszék e körben adott indokolását csupán annyiban volt szükséges kiegészíteni, hogy a vádlottat eshetőlegesen szándék (dolus eventualis) vezette a sértett megölésére, tehát a tudata átfogta a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, ám abba belenyugodott.

[32] **V.**

- [33] A vádlott cselekményére irányadó büntetési tételt és annak középértékét az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette.
- [34] A büntetés kiszabásánál irányadó tényezőket feltárta, ám azokat nem a tényleges súlyuknak megfelelően értékelte.
- [35] Az ítélőtábla véleménye szerint a cselekmény elkövetésének ténybeli elismerése enyhítő körülményként csak kisebb súllyal vehető figyelembe, hiszen az a bűnösségre nem terjedt ki. Emellett a sértetti közrehatás is csupán igen enyhe fokban játszhat enyhítő szerepet.
- [36] Az enyhítő körülmények közül a vádlott enyhe fokú korlátozottságot eredményező elmebetegségének, valamint annak van különös jelentősége, hogy a sértett életben maradt, tehát a cselekmény kísérletként értékelendő. Ez utóbbi vonatkozásában azonban szükséges

kifejteni azt is, hogy a kísérlet *közeli* volt; a vádlott mindent megtett, hogy a sértett életét kioltsa, melyet az idejében érkező orvosi segítség, majd később a műtéti beavatkozás mentett meg.

- [37] A fentiekben ekként helyesbített körülményekre figyelemmel a másodfokú bíróság úgy találta, hogy a vádlottal szemben az elsőfokú bíróság által alkalmazott joghátrány eltúlzottan enyhe, ezért a szabadságvesztés tartamát a törvényi minimumra, öt évi tartamra súlyosította, míg ehhez igazította a mellékbüntetés mértékét is. E szankció immár megfelel a Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési céloknak, az megfelelően szolgálja azok elérését.
- [38] Fentiekre figyelemmel az ügyészség által a büntetés súlyosítását célzó fellebbezés megalapozott volt, míg a büntetés enyhítésére bejelentett fellebbezések nem vezethettek eredményre.
- [39] Az elsőfokú bíróság egyéb – a szabadságvesztés végrehajtási fokozatával, a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségével, az előzetes fogvatartás beszámításával, a bűnjelekkel és a bűnügyi költség viselésével kapcsolatos – rendelkezései törvényesnek bizonyultak.
- [40] Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság kölcsönös fellebbezésekkel megtámadott ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a szabadságvesztés és a mellékbüntetés vonatkozásában megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

P é c s, 2023. szeptember 20.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Hudvágner András s.k. előadó bíró, Dr. Bencze Beáta s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 28.B.346/2022/36. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.III.49/2023/7. számú ítélete folytán – az abban írt változtatásokkal – a 2023. évi szeptember hó 20. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr. Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke